

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000512

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондар Ольга Миколаївна

2. Olha M. Bondar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5599-5127

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 04-03-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): СВР 48_4577

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51.05, 76.29.52, 76.29.52.27

Тема дисертації:

1. Психосоціалізація у комплексній реабілітації хворих на деменцію за участю членів їх родин
2. Psychoeducation in the complex rehabilitation of patients with dementia involving their family members

Реферат:

1. Мета роботи: оцінити ефективність психосоціальної програми у комплексній психосоціалізаційній реабілітації хворих на деменцію за участю членів їх родин і розробити оптимальні методи її застосування. Для досягнення поставленої мети, за умови інформованої згоди з дотриманням принципів біоетики та деонтології проведено комплексне обстеження 98 хворих на деменцію (48 жінок та 50 чоловіків) у віці 65 – 85 років та 97 їх родичів, які здійснювали ухід за хворими (56 жінок та 41 чоловік). Описано структуру розладів мислення, емоційних розладів та маячних розладів у хворих на деменцію. Встановлено зниження загального рівня соціального функціонування у хворих на деменцію, яке проявлялося в першу чергу дисфункцією соціальних ролей (серйозний рівень порушення було виявлено у 38,2 % респондентів I основної групи, і 35,6 % – I контрольної групи; серйозного рівня порушень дисфункція сягнула у 28,2 % і 26,7 % обстежених

відповідно), які вимагали достатнього рівня самостійності і незалежності хворого. Встановлено, що для родичів хворих на деменцію притаманні емоційні розлади переважно тривожно-депресивного регістру, виникнення дезадаптивної поведінки під час піклування за хворим родичем, психосоціальна дезадаптація, порушення міжособистісних стосунків, деформація сімейної взаємодії, переважання драматизуючого та негативного ставлення членів сім'ї до захворювання на деменцію їх родича та переважання обмеженого рівня сімейної підтримки. Базуючись на отриманих даних нами розроблена та апробована програма медико-психологічного супроводу пацієнтів із деменцією за участю членів їх родин, що спрямована на їх зміну з фіксації на проблемах, що розвиваються внаслідок захворювання, на фокусування щодо адаптації та ресоціалізації хворого, відновленні задоволеності життям, оптимізації інтерперсональної взаємодії. Програма включала в себе комплексне використання методів психотерапії, психоосвіти та ерготерапії. Проведене нами 1,5 річне катанестичне дослідження довело значну ефективність розробленої психоосвітньої програми в комплексній психосоціальній реабілітації хворих на деменцію за участю членів їх родин. Встановлена висока результативність розробленої комплексної програми психосоціальної реабілітації хворих на деменцію в порівнянні з традиційними реабілітаційними заходами щодо позитивної динаміки сімейного функціонування – переважання адекватного ставлення родичів до хвороби, високого рівня сімейної підтримки, покращення психосоціального функціонування хворих на деменцію.

2. The aim of the study is to evaluate effectiveness of a psychoeducational program in the complex psychosocial rehabilitation of patients with dementia with the participation of their family members and to develop optimal methods for its application. To achieve this goal, a comprehensive examination of 98 patients with dementia (48 women and 50 men), aged 65–85 years and 97 of their relatives who were also caregivers (56 women and 41 men) was conducted in compliance with the principles of bioethics and deontology. All participants were provided with informed consent for participation in research. The structure of thinking disorders, emotional disorders and delusional disorders in patients with dementia was written. A decrease in the overall level of social functioning in patients with dementia was found, which was manifested primarily by dysfunction of social roles (a serious level of impairment was found in 38.2 % of respondents in the main group I and 35.6 % in control group I; dysfunction reached a serious level of impairment in 28.2 % and 26.7 % of the subjects, respectively), which required a sufficient level of independence and autonomy of the patient. It has been established that family members of dementia patients are characterized by emotional disorders of anxious and depressive registers, maladaptive behavior during caregiving for a relative, psychosocial maladjustment, disruption of interpersonal relationships, deformation of family interaction, prevalence of dramatizing, negative attitudes of family members towards the fact of their relative's dementia, and prevalence of a limited level of family support. A program of medical and psychological support for patients with dementia with the participation of their family members was developed and tested, Based on the obtained data. It aimed at changing their focus from fixation on the problems that develop as a disease's result to focusing on adaptation and resocialization of the patient, restoring life satisfaction, and optimizing interpersonal interaction. The program included integrated usage of psychotherapy, psychoeducation, and ergotherapy. Our 1.5-year longitudinal study demonstrated the significant effectiveness of the developed psychoeducational program in the complex psychosocial rehabilitation of patients with dementia with their family members involvement. The high effectiveness of the developed comprehensive program of psychosocial rehabilitation of patients with dementia has been established, in comparison with traditional rehabilitation measures in terms of positive dynamics of family functioning – prevalence of adequate relative's attitude to 'dementia' as a disease, high level of family support, improvement of psychosocial functioning of patients with dementia.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Каплоух О.М. Оцінка психоемоційного стану родичів хворих на деменцію як основа системи їх медико-психологічної підтримки. // Клінічна та експериментальна медицина 2021. № 90 (2). С. 35-40.
2. Каплоух О.М. Персоніфікована програма медико-психологічної реабілітації хворих на деменцію. // Клінічна та експериментальна медицина. 2021. № 90 (3), С. 70-75.
3. Каплоух О.М. Комплексний психологічний супровід пацієнтів із деменцією та членів їх родин. // Клінічна та експериментальна медицина 2021. № 90 (4). С. 53-58.
4. Каплоух О.М. Психосвітні програми для родичів хворих на деменцію. // Український вісник психоневрології. 2022. Том 30, № 1 (110). С. 52-54.
5. Гайчук Л. М., Каплоух О. М. Особливості хворих на деменцію в залежності від статі // Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 22-23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов та ін. Харків : ХНМУ, 2021. С. 93-94.
6. Кожина Г.М., Кришталь В.Є., Каплоух О.М. Гендерні особливості сприйняття хвороби сім'єю хворого на деменцію. // Проблема людини у соціально-гуманітарному та медичному дискурсах : матеріали науково-практичної онлайн конференції з міжнародною участю, Харків, 28-29 травня 2020. Харків : ХНМУ. С. 51-52.
7. Каплоух О. М. Стан психологічної адаптації родин пацієнтів хворих на деменцію. // Медицина третього тисячоліття : міжвузівська конференція молодих вчених та студентів, Харків, 20-22 січня 2020 р. : збірник тез. ХНМУ. Харків, 2020. С. 402-403.
8. Каплоух О. М., Кришталь В. Є. Біоетичні феномени розладів адаптації родин пацієнтів хворих на деменцію. // Феномен біоетики та біобезпеки як індикатор стану медичної науки : II Реферативна конференція присвячена засновнику біоетики В. Р. Поттеру, Харків, 18 лютого 2020 р. : збірник тез / ХНМУ. Харків, 2020. С. 32-33.
9. Кришталь В.Є., Каплоух О.М. Відношення родин пацієнтів хворих на деменцію до діагнозу та лікування. // Від еспериментальної та клінічної патофізіології до досягнень сучасної медицини і фармації : збірник тез II Науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю, Харків, 15 травня 2020. Харків : НАФАУ, 2020. С. 90.
10. Каплоух О.М. Основні клініко-психопатологічні особливості хворих на деменцію. // Kharkiv international annual scientific meeting (KhIASM) : збірник матеріалів науково-практичної конференції студентів, молодих вчених та лікарів, Харків, 22. травня 2020. Харків : ХНМУ. С. 99-100.
11. Кришталь В. Є., Каплоух О. М. Клініко-психопатологічні особливості хворих на деменцію // III Науково-практична інтернет-конференції з міжнародною участю (19 листопада 2020 р.). – X. : Вид-во НФаУ, 2020. С. 106.
12. Каплоух О.М., Кондратенко А.П. Оцінка працездатності при органічних захворюваннях головного мозку. // Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні питання нейронаук»: збірник тез. ХНМУ / Харків. 2019. С. 10-11.
13. Kaploukh O. Main clinical and psychopathological features of patients with dementia. // ISIC-2020 : [International Scientific Interdisciplinary Conference for medical students and young scientists, Kharkiv, 8-9 Oktober, 2020] : abstract book. KNMU. Kharkiv, 2020. P. 124-125.
14. Кришталь В.Є., Каплоух О.М. Особливості сприйняття хвороби родинами пацієнтів з деменцією. // XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з міжнародною участю «Актуальні питання клінічної медицини», 20 листопада 2020р., м. Запоріжжя. С. 77.
15. Каплоух О.М., Щербак О.А., Ресурс сімейної підтримки у пацієнтів з деменцією. // Медицина третього тисячоліття : міжвузівська конференція молодих вчених та студентів, Харків, 18-20 січня 2021 р.

: збірник тез. ХНМУ. Харків, 2021. С. 333-334.

- 16. Каплюх О.М. Відношення до терапії родин пацієнтів хворих на деменцію після проведення психоосвіти. // Актуальні питання нейронаук : Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та молодих вчених. Харків, 29-30 квітня 2021 р. : збірник тез. Харків, 2021. С. 12-13.
- 17. Kaploukh O. Psychoeducation as a component of family adaptation of patients with dementia. // ISIC-2021 : International Scientific Interdisciplinary Conference for medical students and young scientists, Kharkiv, 20-21 october, 2021 : abstract book / KNMU. Kharkiv, 2021. P. 124-125.
- 18. Kaploukh O. Attitude of family members of patients with dementia to disease and treatment // ISIC - 2022. International Scientific Interdisciplinary Conference, Kharkiv, 23-25th November 2022 : abstract book / KhNMU. Kharkiv, 2022. P. 122-123.
- 19. Каплюх О.М. Деменція – вирок для членів родин або розумний підхід. // Медицина третього тисячоліття : Фестиваль молодіжної науки : збірник тез конференції, Харків, 13-15 лютого 2023. Харківський національний медичний університет. Харків : ХНМУ, 2023. С. 250-251.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000948; 0119U002902

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожина Ганна Михайлівна
2. Hanna M. Kozhyna

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2000-707X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Герасименко Лариса Олександрівна
2. Larysa O. Herasymenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9002-3641**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 43937407**Місцезнаходження:** вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Галузевий**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Пшук Наталія Григорівна
2. Nataliia H. Pshuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9857-2565**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова**Код за ЄДРПОУ:** 02010669**Місцезнаходження:** вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Марута Наталія Олександрівна
2. Nataliia A. Maruta

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6619-9150**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вул. Академіка Павлова, буд. 46, Харків, Харківський р-н., 61068, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зеленська Катерина Олексіївна

2. Kateryna O. Zelenska

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9190-8211

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Маркова Маріанна Владиславівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Маркова Маріанна Владиславівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Степаненко Алла Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна